

زندگی جاری و هویت اجتماعی

نقش فضاهای شهری در تقویت هویت بافت‌های فرسوده

چکیده | سازمان نوسازی شهر تهران مطالعات گسترده‌ای را بر روی خصوصیات مختلف بافت‌های فرسوده انجام داده است که مشکلات آنها را می‌توان به دسته‌های مختلفی مانند مشکلات فضایی، اجتماعی، محیط‌زیستی، قانونی و اقتصادی تقسیم کرد. این مشکلات با اینکه در دسته‌بندی‌های مختلف طبقه‌بندی می‌شود، اما هر یک روی دیگری تأثیر می‌گذارد. فارغ از نظریاتی که سازمان نوسازی در سال‌های اخیر ارائه کرده، اساسی‌ترین رویکرد این سازمان در برخورد با این بافت‌ها، تغییر شبکه‌بندی معابر و تعریض آنها جهت تسهیل ترافیک درون شهری بوده است. این مقاله سعی دارد تأثیر این روند را بر فضاهای باز بافت‌های فرسوده و زندگی اجتماعی جاری در آنها و در نتیجه هویت تاریخی و اجتماعی حاکم بر آنها بررسی کند. در این راستا خیابان و زندگی خیابانی بافت‌های فرسوده مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی | نوسازی، بافت فرسوده، هویت، فضای باز، زندگی اجتماعی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

سامون بل
استاد معماری منظر،
دانشگاه ادینبورگ

S.bell@ed.ac.uk

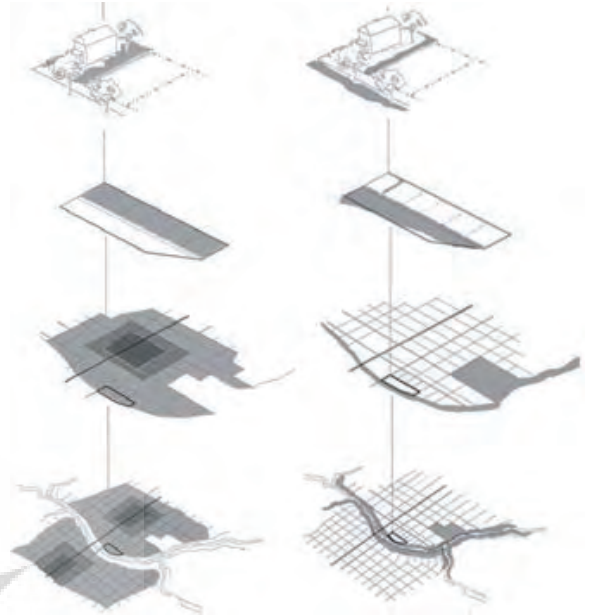

امید ریسمانچیان
دکتری منظر شهری،
دانشگاه ادینبورگ

Omid.rismanchian@outlook.com

تصویر ۱: دسته‌بندی‌های مختلف فضای باز از نظر فرم در مقیاس‌های مختلف و نحوه ارتباط آنها با یکدیگر به صورت یک زیرساخت شهری، مأخذ: Girling & Kellet, 2005.

Pic 1: Classification of public open spaces in different scales and their relation as an urban structure, Source: Girling & Kellet, 2005.

تصویر
Pic1

تعریف و دسته‌بندی فضای باز

فضای باز در ادبیات معماری و شهرسازی به صورت‌های مختلف تعریف و دسته‌بندی شده است. یک تعریف عبارت است از زمین خصوصی یا عمومی که مورد ساخت و ساز واقع نشده و خصوصیات طبیعی خود را حفظ کرده و قابل دسترس برای عموم مردم است (Park, 2007). در تعریفی دیگر فضای باز با توجه به نوع، اندازه و عملکرد آن تعریفی متنوع‌تر و جامع‌تر از تعریف اول دارد. فضای باز می‌تواند پارک‌ها، بوستان‌ها، جنگل‌های شهری، رودخانه‌ها، خیابان‌ها، میادین شهری، حیاط منازل، ادارات و گورستان‌ها، را شامل شود. این فضاها اگرچه باز هستند اما در عین حال می‌توانند مهندسی شده و طراحی شده باشند و مورد استفاده‌های گوناگونی از قبیل فضاهای فراغتی، کشاورزی و ورزشی قرارگیرند (Girling & Kellet, 2005). فارغ از نوع نگرش و تعریف ما از فضای باز نکته مهم آن است که این فضاها چه با مالکیت خصوصی و چه عمومی در دسترس عموم مردم قرار داشته باشند و بستر مناسب و قابل دسترسی را برای انجام فعالیت‌های روزانه، اجتماعی و اقتصادی آنها مهیا کنند.

دسته‌بندی فضای باز از نظر شناخت انواع و ظرفیت هر یک از آنها در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری حایز اهمیت است. برای فضاهای باز دسته‌بندی‌های مختلفی ارایه شده است که جامع‌ترین آنها دسته‌بندی «سایمون بل» و همکارانش است. آنها فضاهای باز را از نظر نوع عملکردشان در ۹ دسته مختلف شامل پارک‌ها و بوستان‌ها، فضاهای طبیعی و شبه طبیعی، مسیرهای سبز، فضاهای ورزشی سرباز، فضاهای سبز فراغتی، فضاهای بازی کودکان و نوجوانان، زمین‌های کشاورزی شهری، گورستان‌ها و مقابر و عرصه‌های عمومی دسته‌بندی و برای هر یک از این دسته‌ها تقسیمات مختلفی را ارایه کرده‌اند (نمودار ۱).

«گیرلینگ» و «کلت»، «فضای باز شهری» را از نظر فرم به ۶ دسته مختلف دسته‌بندی کرده‌اند. آنها معتقدند فضاهای باز را باید به صورت یک سیستم یکپارچه در نظر گرفت تا بتوان با آن به صورت سیستماتیک نیز برخورد کرد. بدین ترتیب فضای باز یک پلاک مسکونی را باید در ارتباط با فضای باز جوار آن و فضای باز خیابان را باید در ارتباط با فضاهای باز یک واحد همسایگی و سپس یک محله و یک منطقه شهری بررسی کرد و آن را به صورت یک سیستم زیرساخت شهری در نظر گرفت؛ زیرساختی که آنها آن را «شبکه سبز» می‌نامند (تصویر ۱). در این شبکه فضاها به دو صورت عناصر لکه‌ای مانند پارک‌ها، بوستان‌ها و گورستان‌ها و نیز عناصر خطی مانند خیابان‌ها و مسیرهای سبز، که حد ارتباطی لکه‌ها را ایجاد می‌کنند تقسیم می‌شوند (Ibid). در این سیستم اهمیت فضاهای خطی و خیابان‌ها دوچندان می‌شود چراکه نه تنها به عنوان فضای باز شهری، بستی برای تعاملات اجتماعی و شکل‌گرفتن هویت اجتماعی ایجاد می‌کنند، بلکه دسترسی به عناصر لکه‌ای نیز در گرو ارتباط مناسب این عناصر با یکدیگر و عناصر لکه‌ای است (تصویر ۲). همچنین تنوع کاربری مانند کاربری فضای سبز، تجاری و اداری که در این عناصر مکان‌یابی شده، بسیار بیشتر از تنوع کاربری است که در عناصر لکه‌ای مشاهده می‌شود و در نتیجه قابلیت جذب مخاطب این عناصر بیشتر است (جدول ۱).

اهمیت خیابان در شهرهای ایرانی

مفهوم، معنی و عملکرد خیابان از نظر نظریه‌پردازان بزرگ، مورد توجه ویژه قرار گرفته است. چیزی که «خیابان» را در فضاهای شهری ویژه می‌کند نه فرم آن بلکه انتظاراتی است که از آن می‌رود. «راب کریپر» در وصف خیابان می‌گوید: «خیابان‌ها و میادین شهری عناصر ضروری فضای شهری هستند که به شهر شکل می‌دهد و اولین مواجهه فرد با عرصه عمومی را میسر می‌سازد و از ورای آن حس زیبایی‌شناسی از یک شهر را بالا می‌برد» (Krier, 1979). «جی‌ن جکوبز» می‌گوید: «خیابان‌ها و پیاده‌روهای آن اصلی‌ترین و حیاتی‌ترین فضاهای شهری هستند. با فکر کردن به شهر، اولین چیزی که به ذهن می‌آید خیابان‌های آن است. اگر خیابان‌های یک شهر زیبا باشند، شهری زیبا و اگر کسل‌کننده و زشت باشند، شهری زشت در ذهن مخاطب مصور می‌شود» (Jacobs, 1984). با توجه به اینکه خیابان خود به انواع مختلفی مانند پیاده‌راه، خیابان سبز و بلوار تقسیم می‌شود، می‌توان تصور کرد در یک برنامه‌ریزی درست چقدر می‌توان از پتانسیل‌های مختلف انواع خیابان استفاده کرد.

اما چرا خیابان در تهران و نوسازی شهری حایز اهمیت است؟ گریلینگ و کلت بیان می‌کنند که چیزی «بین ۲۰ تا ۳۰ درصد» سطح محلات شهری را خیابان‌ها به خود اختصاص می‌دهند. این درحالیست که در گزارش «شرکت

مقدمه | در سال‌های اخیر سازمان نوسازی با ارایه نظریات و طرح‌های مختلفی مانند طرح ویژه نوسازی، راه‌اندازی دفاتر تسهیل‌گیری در بافت‌های فرسوده سعی کرده تغییر رویه خود را در برخورد با بافت‌های فرسوده نشان دهد. با این حال مهم‌ترین برخورد شهرداری در مورد بافت‌های فرسوده، سیاست تعریض معابر است. بافت‌های فرسوده معمولاً از نظر اجتماعی از بافت‌های غیرفرسوده اطراف خود ایزوله هستند که این امر حاکی از آن است که این بافت‌ها از نظر تعاملات اجتماعی دارای خودکفایی نسبی هستند. نکته قابل توجه اینکه رویدادهای اجتماعی بیشتر در بستر فضاهای باز شهری مانند خیابان‌ها، بازارچه‌ها و میادین محلی شکل می‌گیرند. این در حالیست که سیاست تعریض معابر بدون توجه به لایه‌های زیرین زندگی شهری، «خیابان‌ها» را که گسترده‌ترین فضای باز شهری در بافت‌های فرسوده و بستر فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی این بافت‌ها هستند، هدف‌گرفته و از بین می‌برد (ریسمان‌چیان و بل، ۱۳۹۰). در نتیجه با از بین رفتن فضا، فعالیت مربوط به آن نیز از بین می‌رود. براینکه این فرایند نهایتاً هویت بافت‌های فرسوده را مورد تهدید قرار می‌دهد، چرا که فارغ از نحوه تعریف ما از «هویت»، هویت و روابط اجتماعی با یکدیگر رابطه تنگاتنگی دارند؛ بدین‌گونه که فرد یا اجتماع، هویت خود را به طور مداوم و روزمره ایجاد می‌کند و در فعالیت‌های بازتابی خویش مورد حفاظت و پشتیبانی قرار می‌دهد و یا هویت خود را از کنش‌های اجتماعی و به صورت تحمیلی کسب می‌کند (آتشین‌بار، ۱۳۸۸). در هر صورت با از بین بردن و یا نادیده گرفتن تسهیلات کنش‌های اجتماعی، مسئله هویت فردی و اجتماعی نیز بیشتر مورد تهدید قرار می‌گیرد. در ادامه با نگاهی اجمالی به رابطه بین فضاهای باز و روابط اجتماعی، اهمیت این‌گونه فضاها در حفظ هویت بافت‌های فرسوده و فرایند نوسازی خاطر نشان می‌شود.

نمودار ۱. دسته بندی فضاهای باز و زیرمجموعه های آن، مأخذ: Bell, Montarziou & Travlou, 2006
Diagram 1. Grouping open spaces and subsets of them, Source: Bell, Montarziou & Travlou, 2006.

شامل بلوک های مسکونی و معابری پرتراфик و بدون زندگی شهری است (Rismanchian, 2012). این درحالیست که سابقه شهرسازی و جامعه شناسی ایران داستان دیگری را روایت می کند. با نگاهی به بازار به عنوان مهم ترین عنصر شهرهای ایرانی، چه در دوران پیش از مدرنیست و چه بعد از آن، می توان مشاهده کرد که عرصه های عمومی شهرها اکثراً به صورت خطی ظاهر شده و زندگی اجتماعی ایرانیان در شهرها، برخلاف کشورهای غربی مانند "ایتالیا" که در فضاهای لکه ای مانند "پلازا" و در مکتب خاصه می شود، در حرکت و راستاهای بازار نمایان شده است. گویی شهروندان ایرانی چندان میلی به اینکه اوقات فراغت خود را در عرصه های عمومی به معرض نمایش بگذارند نداشته و "سنت عشیره ای" و در حرکت بودن خود را به زندگی روزمره شهری وارد کرده اند. حرکت، پتانسیل نفوذ راسته های بازار به درون محلات را به وجود می آورد و چنان در زندگی روزمره شهروندان ایرانی جای دارد که حتی امروزه نیز سیستم اقتصاد شهری ما مبتنی بر سیستم قدیمی بازار است؛ بدین ترتیب که هر خیابان، با اختصاص یافتن به یک صنف، به یک راسته تجاری مخصوص تبدیل شده است، با این تفاوت که این راسته ها با توجه به نیازهای زمانه، معماری سنتی خود را از دست داده و فرمی جدید به خود گرفته اند. در این میان نکته مهم در این میان این است که خیابان های شهری ما از یک طرف و به واسطه الگوی زندگی مدرن شهری، فرم معماری سنتی خود را از دست داده اند و از طرف دیگر به واسطه تنزل آنها به معابر شهری و در اولویت قرار گرفتن حمل و نقل شهری در صدر خواست مسئولین، نتوانسته اند فرم معماری متناسب با زندگی شهری امروزی را به خود گیرند؛ فرمی که زندگی شهری روزمره و مرادفات اجتماعی. اقتصادی بتواند به راحتی در آن جاگیرد و به شهروندان احساس مدنیت و امنیت اجتماعی را القا کند. در نتیجه در طول زمان هویت زندگی امروزی ما نه تنها ویرایش شده، بلکه شکل گیرد و رشد کند. در فرایند نوسازی، با تنزل خیابان و میدانی شهری از یک فضای شهری با انتظارات خاص خود، به معابر شهری با تأکید بر حمل و نقل، نه تنها زندگی مدنی شهروندان بلکه هویت اجتماعی آنها مورد تهدید و تنزل قرار می گیرد (Ibid).

نقش جهان پارس "آمده است که در ایران، به طور معمول، بعد از کاربری مسکونی، بیشترین سطح فضاهای شهری را خیابان ها به خود اختصاص داده اند. مشکل از آنجا شروع می شود که در تئوری و عمل "خیابان" جای خود را به "معابر شهری" می دهد. همان طور که اشاره شد، خیابان بستری سرزنده و فضایی برای تعاملات اجتماعی، رویارویی شهروندان با یکدیگر، خرید، گپ و گفتگو، بازی کودکان، دوچرخه سواری، پاتوقی برای اهل محل، گذری برای عابرین، فضایی جهت پیاده روی و گذران اوقات فراغت و مشاهده زندگی مردم است (تصویر ۳). اما مهم ترین خصلت معابر شهری، حرکت، ترافیک و جابه جایی است و بدین سان به محض اینکه در تئوری و عمل، "خیابان" جای خود را به "معبر" می دهد، تمامی انتظاراتی که از خیابان می رود، به دست فراموشی سپرده می شود و در حد یک معبر شهری تنزل پیدا می کند. همین نگرش اندک اندک به سیاست تعریض معابر شهری به عنوان مهم ترین سیاست نوسازی در شهرداری و سازمان های مربوطه منجر شده و بدین سان، تمامی اتفاقات فوق الذکر که از خیابان انتظار می رود، از بافت های شهری ما رخت بر بسته و آنچه پس از بازسازی باقی می ماند، فضاهایی بدون هویت اجتماعی،

جدول ۱. مثال هایی برای فضاهایی جمعی و عمومی در مقیاس های مختلف شهری، مأخذ: Girling & Kellert, 2005, ۲۰۰۵
Table 1. Instances of public and social spaces in different urban scales. Source: Girling & Kellert, 2005.

مثال	مقیاس	Example
حیاط ها	قطعه زمین	Yards
حیاط خلوت ها	بلوک	Courts
زمین های بازی	بلوک	Play lots
زمین های عمومی	بلوک	Commons
پارک های کوچک	بلوک	Pocket Parks
کناره های خیابان	خیابان	Rights of way
حاشیه ی بزرگراه ها	خیابان	Medians
نوارهای کاشت گیاهان	خیابان	Planting Strips
حیاط های مدرسه	محله	School yards
پارک های محله ای	محله	Neighborhood parks
زمین های بازی	محله	Playgrounds
مسیرهای فاضلاب	محله	Drainageways
پارک های عمومی	جامعه	Community parks
محدوده های بازی	جامعه	Play fields
زمین های حفاظتی کوچک	جامعه	Smaller conservation area
مسیرهای سبز	جامعه	Greenways
پارک های منطقه ای	منطقه	Regional parks
زمین های حفاظتی بزرگ	منطقه	Large conservation areas
مسیرهای سبز	منطقه	Greenways
مسیرهای آب	منطقه	Waterways

تصویر
Pic2

تصویر ۲: فضاهای شهری بستری برای گردهمایی شهروندان و ایجاد خاطرات جمعی است، پارک ادینبورگ، اسکاتلند. عکس: امید ریسمان چیان، ۱۳۸۸.

Pic 2: Public open spaces as gathering places. Edinburgh Park, Scotland, Photo: Omid Rismanchian, 2009.

نقاط تقویت کننده

روابط اجتماعی در خیابان

«یان گهل» در تقسیم بندی فعالیت‌ها در فضای شهری به سه قسمت عمده شامل فعالیت‌های ضروری، اجتماعی، و اختیاری و تأثیر کیفیت فضای شهری روی هر یک از آنها پرداخته و بیان می‌کند کیفیت فضای شهری روی فعالیت‌های ضروری شهروندان اثر چندانی نداشته چراکه در هر صورت شهروندان ملزم به انجام آنها هستند، این در حالی است که فضای شهری تأثیر بسزایی بر فعالیت‌های اختیاری داشته و فضای شهری با کیفیت بالا، میزان فعالیت‌های اختیاری را به طور قابل توجهی افزایش داده و برعکس. در ارتباط بین کیفیت فضا با فعالیت‌های اجتماعی کیفیت فضا با سطح فعالیت اجتماعی رابطه مستقیم دارد، اما این رابطه به اندازه ارتباط کیفیت فضا با فعالیت‌های اختیاری قوی نیست. او ادامه می‌دهد زمانی فضاهای شهری فعالیت درون خود را رونق می‌دهند که علاوه بر داشتن کیفیت لازم، به جای پراکنده کردن فعالیت‌ها، آنها را تجمیع کرده و به جای ایزوله کردن، آنها را یکپارچه کنند: (Gehl, 2006).

عوامل ذکر شده همگی در طراحی بازارهای ایرانی مشاهده می‌شوند. بازار، فضایی زیبا و خنک برای قدم زنی و خرید ایجاد می‌کند و در عین حال به واسطه تکایا، تیم، تیمچه و سرا، فضاهای جمعی برای مکث و استراحت را مهیا می‌سازد. ساختار فضایی بازار به گونه‌ای است که فعالیت‌های مختلف را تجمیع کرده و شبکه‌ای یکپارچه و درهم تنیده ایجاد می‌کند. تمامی این خصلت‌ها بستری مناسب برای فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی ایرانیان در طول قرن‌ها به وجود آورده و هویت شهری آنها را تعریف کرده است. امروزه نیز این وظیفه بر عهده فضاهای باز شهری به خصوص خیابان‌ها است. فضاهایی که با رعایت اصول فوق در طراحی و برنامه‌ریزی و بدون پیروی از شکل ظاهری بازارهای سنتی می‌توانند تمامی انتظاراتی را که از یک بازار می‌رود برآورده کند و تمامی فعالیت‌های متنوعی را که یک بازار در خود جای می‌دهد، در خود جای دهد و بستری مناسبی برای زندگی شهری امروز ایرانیان فراهم کند و هویت شهری آنها را شکل دهد.

فهرست منابع

- جمع‌بندی** | نتیجه حاصل از مرور ادبیات تاریخی مربوطه حاکی از آن است که هویت فضاهای شهری ما به هویت اجتماعی و اقتصادی شهرهای ما گره خورده است و برای حفظ آن باید به رویدادها و عملکردهایی که در فضاهای شهری رخ می‌دهد توجه داشت و در برنامه‌ریزی نوسازی و برخورد با فضاهای شهری به نحوی عمل کرد که نه تنها بستر موجود برای رویدادهای اجتماعی و اقتصادی حفظ شود بلکه از نظر کیفیت نیز ارتقاء پیدا کند. این درحالیست که سطح انتظارات از فضاهای شهری در وضعیت کنونی ایران به معاری با تأکید بر حمل و نقل و ترافیک درون شهری تنزل پیدا کرده که منجر به برخوردهای قهرآمیز و پاکسازی فضاهای شهری از رویدادهای اجتماعی و اقتصادی و در نتیجه هویت‌زدایی از بافت‌های شهری شده است. جهت رسیدن به اهداف فوق راهکارهای زیر قابل توجه هستند:
۱. تهیه یک طرح جامع مختص به جامعه‌شناسی بافت‌های فرسوده و ارتباط آن با طرح جامع شهری
  ۲. شناسایی نقاط محرک اقتصادی و اجتماعی بافت‌های فرسوده و هم‌پیوند کردن این نقاط با یکدیگر در قالب یک طرح جامع
  ۳. افزایش امکان ترددپذیری عابرین به واسطه رعایت اصول فنی، بهبود مسئله امنیت اجتماعی و افزایش ایمنی عابرین
  ۴. شناسایی پرتددترین و دردسترس‌ترین معابر بافت‌های فرسوده برای تردد سکنه و افراد عبوری و ایجاد حداکثر فضاهای تجاری و فراغت باز
  ۵. ایجاد نقاط مکث در معابر شهری به واسطه عملکردهای دایم، کیوسک روزنامه و اغذیه‌فروشی، و یا عملکردهای موقت مانند محل استقرار دست‌فروشان
  ۶. توجه به نیازهای اقشار آسیب‌پذیر جامعه مانند زنان و کودکان برای حضور و مکث در فضاهای باز شهری
  ۷. درنظرگرفتن تسهیلات لازم برای تجمع‌پذیری فضاهای شهری و ایجاد عملکردهای جاذب اقتصادی و اجتماعی مانند جمعه‌بازار

- آتشین بار، محمد. (۱۳۸۸). تدوام هویت در منظر شهری. مجله باغ نظر، ۲(۱۲): ۴۵-۵۶.
- ریسمان چیان، امید و بل، سایمون. (۱۳۹۰). بررسی جدا افتادگی فضایی بافت‌های فرسوده در ساختار شهر تهران به روش چیدمان فضا. مجله باغ نظر، ۳(۱۷): ۸۰-۶۹.
- شرکت نقش جهان پارس. (۱۳۸۶). الگوی توسعه و طرح تفصیلی منطقه ۶ تهران: مرکز تحقیقات طراحی شهری شهرداری تهران.

Reference list

- Atashinbar, M. (2009). The Continuity of Identity in Urban Landscape. *Journal of bagh-e Nazar*, 6(12): 45-56.
- Bell, S., Montarzano, A. & Travlou, P. (2006). *Green and Public Space Research: Mapping and Priorities*. West Yorkshire: Department for Communities and Local Government.
- Gehl, J. (2006). *Life between buildings: using public space* [translated by Jo Koch], 6th ed. Copenhagen: The Danish Architectural Press.
- Girling, C. & Kellett, R. (2005). *Skinny Streets and Green Neighborhood: design for environment and community*. Washington, Covelo: London, Island Press.
- Jacobs, J. (1984). *The death and life of great American cities*. London: Harmondsworth.
- Krier, R. (1979). *Urban space: Stadtraum*. Academy Editions.
- Naghsh Jahan Pars Co. (2007). *Olgoo-ye Tose va Tarh-e Tafsili Mantaghe 06* [Provision of Master Plan for District 06]. Tehran: Tehran Municipality Urban Planning and Research Centre.
- Park, C. ed. (2007). *A Dictionary of Environment and Conservation*. Oxford: Oxford University Press.
- Rismanchian, O. (2012). *Evidence-based spatial intervention for the regeneration of deteriorating urban areas: A case study from Tehran, Iran*. Ph.D dissertation, University of Edinburgh
- Rismanchian, O. & Bell, S. (2011). A study over spatial segregation of deprived areas in spatial structure of Tehran by using space syntax technique. *Journal of bagh-e Nazar*, 3(17): 69-80.

تصویر ۳
Pic3

تصویر ۳ : خیابان های پیاده‌پسند محلی برای مکث و تعاملات اجتماعی است، کاردیف، ولز، عکس : امید ریسمان چیان، ۱۳۸۹.

Pic 3: Pedestrian friendly streets, places for stationary activities, Cardiff, Wales. Photo: Omid Rismanchian, 2010.

Current Life and Social Identity

The Role of Urban Space in Strengthening the Identity of Deteriorated Urban Space

Simon Bell, Senior researcher, OPENSspace research
centre, Edinburgh College of Art, S.bell@ed.ac.uk

Omid Rismanchian, Ph.D in urban landscape,
University of Edinburgh,
Omid.rismanchian@outlook.com

Abstract | The Tehran City Revitalization Organization (TCRO) has conducted comprehensive studies on the deprived areas and divided their problems into several categories such as spatial, social, environmental, and economic problems. The TCRO believes that although the problems of the deprived areas in Tehran have been categorized, they are strongly interrelated and should be studied in relate to each other. In spite of the efforts the TCRO puts to show that the approach toward the deprived areas is changed, it can be seen that in fact it has not been changed dramatically in practice. In this regard, the policy of thoroughfares widening is highly sponsored as the first priority in taking an action in regenerating the deprived areas. In this article the role of public open spaces in facilitating the socio-economic relations in people's daily life and identifying their identity is highlighted. First, definitions, expectations, and classifications of public open spaces are presented. At the next step different types of public spaces within the integrated public open space system is presented. Then a discussion is brought in regard to the relationship between the potential role of public open spaces and preserving the social identity in the city of Tehran. Moreover, different activities in

public open spaces are highlighted in three main classes including social activities, optional activities and necessary activities, according to Jan Gehl's point of view and the relationship between these activities and the quality of public open spaces is discussed.

Also the life style of Iranian people in public open spaces is pointed out to show how streets and public open spaces can support this life style and enrich the social identity. Then the importance of city streets in this regard is presented since streets are the main public open spaces can be found in the deprived areas of Tehran and is the focus of the TCRO action plans. It is said that in order to enhance the social identity, streets and thoroughfares should be classified in two different classes with two different expectations. It is also discussed that in the regeneration plans of the deprived areas the streets should integrate social activities, and assembles different urban land uses rather that segregate them.

Finally it is highlighted that if the TCRO does not change its approach towards public open spaces, especially the streets, and fail to see them beyond thoroughfares, the public open spaces and its function will vanish as well as our social identity. Also in

Keywords | Regeneration, Social identity, Deprived areas, Public open spaces.